

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻԱ ԸՆԴԱԹ 20 ՄԱՅԻՍ 1872

ԹԻՒ 936

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ինչպէս Վստայի տպագրական շարժումը՝ ըստ ամենայն երևման, տկարանալով՝ վերայ է, բայց և այնպէս համազային արեւնահեղ կոխը (կէր սիվիլ) զժողովարար տակաւին դադրած չէ յիշեալ երկրին մէջ. ուր վաճառականութիւնը, երկրագործութիւնը և արուեստները բնականաբար ցաւալի վիճակի մէջ կը գտնուին՝ ի մեծ վնաս յողովրդեան:

Աւստայի վէճին բարեկամաբար վերջանալու յայտերը՝ երկարով կաւեւնան. հետեւաբար զրթե անհետ եղած է մեծ պատերազմի մը կասկածը՝ որ կը վտնցուէր ի մէջ երկու հզօրացոյն ազգաց՝ այսինքն՝ Սեփիւն Բրիտանիոյ և Վերիկայի Սիւրբալ Լազան. զաց: Այսու ամենայնիւ Անգղիոյ կառավարութիւնը անհանգիստ է միշտ վասն ապագային, վստահութիւն չունենալով Վաղըիոյ դաշնակցութեանը վերայ. ուստի կաշխատի նոր դաշնակցութիւն կամ մտերիմ համաձայնութիւն մի հաստատել զերմանական կայսրութեան հետ, ինչպէս որ դրոյցած է մը մեր նախն. թաց թուոյն մէջ. Այս դաշնակցութեանը՝ անտարա-կոյս մեծապէս պիտի օյնէ մօտ խնամութեան ազգա-կանութիւնը որ կայ ի մէջ Անգղիոյ թագուհւոյն և Բրիտանիոյ կայսեր: Բայց յայտնան է ուրիշ նոր խնա-մութիւն մի ևս կարգադրուելու վերայ է յիշեալ եր-կու մեծ վեհապետաց մէջ. այսինքն բանախօսութիւն կը ըլլայ Բրիտանիոյ Իրէսէրֆէ Դարլ իշխանին դուստրը՝ Վարի իշխանուհին նշանել Լաւրմուրիի գ. քսին հետ, որ Անգղիոյ թագուհւոյն երկրորդ որդին է և մերձաւոր ժառանգ Վաքս-Բոպուրիի տիրող Վաքսին: Կրհամատեն թէ Վ. կուսթա կայսրուհին, որ Բրու-սիոյ թագաւորին լծակիցն է, այս գործը չուտով և յաջողութեամբ վերջացնելու նպատակաւ է որ ճա-նապարհորդութիւն մի ըրաւ ի Ղոնսոն:

Սիւրբալ Բրիտանիոյ օրըստօրէ կը զարգանայ, կը բարեկարգուի և կը յառաջդիմէ շնորհիւ իւր խոհա-կան և բարեխնամի իրթոր-Լամանուէլ թագաւորին և անոր իմաստուն կառավարութեանը: Այս պետու-թեան արտաքին յարաբերութիւնները խիստ բարե-կամական են ամեն տէրութեանց հետ և մասնաւորա-պէս Բրիտանիոյ հետ. որուն թագաւորութե ժառանգ իշխանին հրաւիրանացը համեմատ, բարձրագոյնը շինուելով իշխանը՝ որ Խաւիւրի գահաժառանգ իշ-խանն է, մօտեցաւ ի Վէրլին պիտի երթայ ներկայ գտնուելու համար Բրիտանիոյ իշխանին նորածին դըս-տեր մկրտութեան հանդիսին: Այս այցելութիւնը՝ ըստ դատողութեան կենցաղապէս անձանց, անժա-տելի ապացոյց մըն է մտերիմ յարաբերութեանց ի մէջ Խաւիւրի և Վերմանիոյ:

Վերմանական կառավարութիւնը մեծապէս զբաղ-եալ է իւր միութեան հարկաւոր եղած հիմնաւոր կար-գադրութիւնները հաստատելու և ամեն տեսակ պատ-րաստութիւններ ընելու վասն ապագայութեան ապա-գային. որուն վերայ դարձած է գերմանական կեն-ցաղապէս անձանց ծանր ուշադրութիւնը:

Վերմանիոյ կայսրութեան 1873 ամին պիտեմէն կարգադրուելով՝ մատուցաւ ազգային խորհրդանոցին (Րէյխշտակ) ի քննութիւն: Զինչեալ տարուան սո-վորական և արտաքոյ կարգի ծախուց կարծեցեալ դուստրը՝ 115 միլիոն 842 հազար 377 թաւեր է. և եկամուտն ևս նոյնչափ դուստր հաշիւ եղած է. Վեր-կայ 1872ին պիտեմէն՝ ծախք և եկամուտը, որոշ-ուած էր 115 միլիոն 984 հազար 309 թաւեր. ըսել է որ 1873 ամին պիտեմէն՝ 141 միլիոն 932 թաւեր նուազացոյն է:

Վիտելարժան է որ Վերմանիոյ կայսերական կա-ռավարութիւնը անցեալները զկարգինաւ Հօենլոօէ իշխանը գեսպան կարգից Հոմփ հոգեւոր իշխանու-

թեան քով. բայց Ս. Պապը զանազան պատճառներ-բով չուզեց ընդունել զնա: Վերմանիոյ իրաւունքները չարեւալ զարկաւ վշտացոյց զգերմանական կա-ռավարութիւնը, և ազգային երեսփոխաններէն ու մանք առաջարկեցին թէ այսուհետեւ ընդհանուր հիւ-պատասարան միայն հաստատուի քահանայապետական Աթոռոյն քով: Այս առաջարկութիւնը չընդունուե-ցաւ ազգային խորհրդանոցին մէջ. ուր մօտիւ Պիւ-մարք այսպէս խօսեցաւ. «Վարդինաւ Հօենլոօէ իշխա-նին գործը փորձիւ յայտնեց մեզ թէ խիստ դժուարին է քահանայապետական իշխանութեան հետ համաձայ-նութիւն մի ձեռք բերել գեսպանի մը միջոցաւ. մա-նաւանդ որ Պապին կողմանէ անցեալները հրատա-րակուած վարդապետութիւններն այնպիսի խորխո-ններ են, որոց վերայ անկաշիւ է սր և է կոտորա-րութեան համաձայնութիւն մի ձեռք բերել Ս. Ա-թոռոյն հետ. ուստի կերեւ ինձ, ըսաւ, թէ կրօնա-կան խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար՝ հար-կաւոր է նոր օրէնք մի յորինել, որ ապահովցնէ զկատարեալ ազատութիւն ինքնաշնորհի: Սոսիալ տը Պիւմարք յաւելցուց թէ նկատողութեան տունելով Իերմանիոյ բազմաթիւ կաթոլիկ ժողովուրդները, օ-գոստափառ Կիլլով կայսրը՝ փոխանակ կարգինաւ Հօենլոօէ իշխանին ուրիշ այնպիսի գեսպան մի պիտի կարգէ, որ թէ՛ քահանայապետական աթոռոյն և թէ՛ գերմանական կառավարութեան վստահութիւնը ու-նեցած ինն»:

Ինուքստանը օրէ օր կը յառաջդիմէ զանազան բարեկարգութեանց մէջ. որոց զարգացմանը մեծապէս նպաստամտոյց եղան բարձրաւ. Վաճմուս Կէտիմ փաշային անգղաբար ձգուեց: Սեփ-Լապարդոսին հայրենասիրական խնամոյց արդիւնքը իւրաքանչիւրք կրնայ տեսնել պիտութեան տարեկան տեղեկագրէն մէջ. զոր Վերմանիոյ Բարձրութիւնը ամսոյս 15ին հան-դիսաւոր կերպիւ կարգաց ի Բարձրագոյն Կուսն՝ ա-ռաջի օգոստափառ Սուլթանին, որ ըստ սովորութե-իւր տարեկան այցելութիւնը ընելու պացած էր:

Այս բարեպատեհ առթիւ, Վերմանիոյ կայսերական Վեհափառութիւնը հաճեցաւ գեղեցիկ պահանջու-թիւն մի ընել. որուն թարգմանութիւնը հետեւեալն է. զոր Արեւելեան Փղէն քաղելով կը հաղորդեմք մեր ընթերցողաց:

Սեր երկրին և տէրութեան փառաւոր ճամբու-մը մէջ յառաջդիմութիւնը մեր բաղձնաց ամենէն զխիտորն եղած է միշտ: Ինչեւ այս փափաքանոյ կա-տարման մասին մեր գիտաւորութիւններն ու խոր-հորդներն բազմոյց հաստատուէս յայտնած և յա-ճախ իսկ մասնաւոր քաջալերութիւններ տուած էինք, սակայն ընդհանուր խնդրոյ մէջ վստահած ձգուեցն բաց ի մի քանի օրէնսգրական հաստատութիւններէ ուրիշ արդիւնք չէին արտադրած. նա մանաւանդ տե-րութեան մարմնոյն կեանքն ու զօրութիւնը եղող զանազ վստահացուցիչ վիճակ մը չէր կրցած ստանալ: Ինչպէս որ ապացոյցներն յայտնի են, աշխարհի ներ-կայացներէ ուրիշ սրեւէ գործնական արդիւնք մի չէ-ինք ունեցած՝ բայց եթէ մեր միմամբն ու ջանիքը յամաբային և ծովային զօրութեան բարեկարգութիւն ու զարգացումը և ինչ ինչ հասարակաց շինութիւն-ներ: Բայց դարն ու ժամանակը, յորս կը գտնուիմք, կըստիպեն վաղ ընդ փոյթ լրացնել յառաջդիմութե-միջոցներն ու զօրութեան և ամրութեան պիտոյքը. ուստի և վերոյիշեալ միջոցներն չկրնալով պիտոյից համապատասխանել, ընդհանուր բարեկարգման յա-պաղումը և անգործադրութիւնը մեր սրտին մեծ ցաւ կը պատճառէին:

Սակայն Նիւրնից օգնութեամբն վերջերս տեղի ու-նեցած փոփոխութիւնքն և վարչական եղանակի մա-սին ընդունուած հիմն ու կանոնը թէ՛ երկրին վերա-բերեալ իրաց և թէ՛ զանձային գործոց նկատմամբ

մեծ արդիւնք և օգուտ ցոյց տուին, և կարճ միջոցի-մէջ ձեռք բերուած յաջողութիւնքն, շնորհիւ յա-ռաջդիմութեանց Օգնողին, ապագային համար մեծ երաշխաւորութիւն մը կը նշային: Չեւք առնուած միաբան գործունէութեան մ'ու ջանասիրութեան մը ընթացքով, զանձային վիճակին ստոյգ հաստատա-կըութեան յառաջ գալը, և թէ՛ այս և թէ՛ անկանոն պարտոյց դժուարութեանց իրաւախոհական ու վստա-հացուցիչ եղանակաւ կարգադրուելուն պատճառաւ մեր վարկին օր քան զօր հաստատութիւն ու աճումի գտնելը, և հարստութեան ու զարգացման միջոց ե-ղող ճամբայներն մէկ կողմէն շինուելով՝ միւս կողմէն Լուսնի իր կաթոլիկաց գաշնադրութեան տուրիւն՝ որ ուրիշ կերպով չկրնալով ընթացիկ ըսաւ ևս ի զուրի տար-ուիլը կ'երաշխաւորէ, ասոնք ամենքն գոհութեան ա-ռիթներ են մեզ համար: Այսու ամենայնիւ ձեռք բերուած այս ընտիր և օգտակար արդեանց հաստա-տուն ու մնայուն ըլլալն բացարձակապէս զանձային վիճակին բարեկարգութեան կախեալ ըլլալով, կը յուսամք որ մէկ կողմէն անօգուտ ծախքերէ զչաւ-շացուիլ պիտի շարունակուի և միւս կողմէն ամեն որ, մեր հոգոյն ըստ իւր ընդարձակութեան ու կարողու-թեան իւր մէջ ունեցած հարստութեան աղբիւրն իւր արդիւնաւոր գործածութեան մէջ զնէլով, երկրին ու տէրութեան զօրացմանն ու զարգացմանն օգնող ա-մեն տեսակ միջոցներուն ըստ կարի գործադրութեանը պիտի նուիրէ իւր ջանքը:

Կառավարութեան և բարեկամու գաշնակից տե-րութեանց մէջ տեղ ցարդ արեւող հաշտասիրական յա-րաբերութեանց յարաւուրթիւնը մեր ի սրտէ փա-փաքած մէկ կէտն ըլլալով, գոհութեամբ կը հաստա-տեմք մեր արտաքին յարաբերութիւնը գոհացուցիչ կերպով կը շարունակեն գտնուած գաշնադրութեանց և համազային իրաւանց շրջանակին մէջ:

Ամեն կարգի հպատակաց նկատմամբ արգարութե-ու հաւատարմութեան անխտիր ի գործ դրուելն մեր պարտոյց առաջինն է, ուստի և կը խնդրուի որ միա-բան աշակցութեամբ ամեն ջանք ըլլայ երկրին զար-գացմանն ու շինութեան, երկրագործութեան ու վաճառականութեան ծաւալման միջոցներուն գործա-դրութեան, գաղտնաբան մասին սկսուած բարեկար-գութեանց լրման ու նպատակաց իրաւանց պաշտպա-նութեան, և հուսկ ուրեմն, գարուս պիտոյից պա-հանջած ամեն տեսակ բարեկարգմանց իրականացման:

Նիւրնից յաջողին մեր ձգուեցն:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Յարգոյ խմբադիր Արշա. Ս. Բարսեղեան,

Մտերմ Մանկատ երթալով այցելութիւն մ'ըրի տեղ-ւոյն երկուսն զպրոցներուն: Լուսաւորչեան դպրոցը՝ որ տղայոց յատկացած է, քիչ չափ բարեկարգութեան և յառաջդիմութեան մէջ տեսայ. սակայն ուշադրու-թիւնս գրաւարն ազնւանց դպրոցն եղաւ: Ասկէ գրեթէ 15 տարի առաջ (1857) իրենց գործոց պատճառաւ առ-ժամանակեայ կերպով այնտեղ բնակող քանի մը Պոլսե-ցի և Չմիւռնացի աղջկանց ջանք և դրամական նը-պատենքով թէ և ազնւանց դպրոց մը բացուեցաւ, և ընթերցանութեան ու տեղեկագործութեան սկզբնաւոր-րութիւն մ'եղաւ, սակայն անոց մէկներով և տեղեկո-ժողովրդեան ազնւանց դատարարականութեան կորեկորու-թիւն չտալովը զարուց գոցուեցաւ: Ասով ըսել չեմ ուզեր որ տղայոց դատարարականութեան կորեկորու-թիւնը եղածին չափ ճանչուած է. վստայի եթէ այնպէս ըլլար՝ Մանկատի Հայ երիտասարդութիւնը տարբեր վիճակի մէջ կը գտնուէր այսօր: Գրեթէ տարի մը չափ կայ որ չորս ուսումնասիր երիտասարդք, որք են Պարո-նայք Տրդատ Ս. Պալիան, Գրի. Փափազեան, Գ. Կորդ Սերոյտարեան և Թաղուր Զաքէոսեան, ամեն շնորհու-

Պատրիարքը՝ բարեպատեհ առթիւ միով պատուա-
կան նամակ մի գրած է Անդղիյ վեհափառ թագուհւ-
ւոյն, զոր Սեփիւս Ապրիլ ամսագրէն քաղելով կը հա-
ղորդեմք մեր ընթերցողաց, հանդերձ յետագայ ծա-
նօթութեամբ զոր կը կարգադրէ նոյն ամսագրոյն մէջ
ի մասին վերոյիշեալ բարեպատեհ առթիւն :

Հապէշտանի Երեւանի Պատրիարքութեան Պատրի-
արքան իր անունով լինելով յանուն օգոստոսի ամսու
թագուհւոյն Անդղիյ ըստ իւր արքայական հաճու-
թեան, Ս. Աթոռոյս ամենա. Պատրիարքն քաղցր
պարտք համարեց շնորհակալութեան յատուկ թղթեր
գրել առ օգոս. թագուհւոյն և առ արտաքին գործոց
մեծամ. պաշտօնէայն կոմս Կրանվել, և յիշեալ պատ-
մութեան քանի մի շքեղակազմ օրինակներով հանդերձ
յանձնել քաղաքիս անդղիական մեծամ. հիւպատոսին
առ ի հասուցանել ըստ պատշաճի որոյ հարկն է :

Առ օգոստոսի ամսու թագուհւոյն օղջեալ թղթոյն օրի-
նակը այժմ տարածուելով ամսագրիս մէջ, կը խոստա-
նամք, յետ ընդունելութեան պատասխանոյն, զայն
ևս հրատարակել ի գիտութիւն մերազնեայ եղբարց :

Առ օգոստոսի ամսու ԱՆԿՏՈՐԻԱ,

Թագուհւոյ Սիւրբեալ տէրութեան Անդղիյ :

Յիտուի Քրիստոսի ծառայ տէր Եսայի արքեպիսկո-
պոս և շնորհիւ ամենատար Զորոյն Պատրիարք առա-
քելական Ս. Աթոռոյս Երուսաղէմի և վերառեալ Ս.
և անօրինական տեղեացն Քրիստոսի. յորմէ հասցէ չը-
նորհք և օրհնութիւն ի վերայ վեհա. Վիկտորիա Թա-
գուհւոյ Սիւրբեալ թագուհւոյն Սիւրբեալ, թագա-
մատանց որդւոյ և համբոյն տէրութեան Չեր, կալ մնալ
միշտ ի բարեբաւարութեան՝ զօրացեալ ի Քրիստոս Յի-
տու ի Տէր մեր :

Որպէս յայտնուի սերունդն իմանայ թէ սրբալի փառք
ու պարծանք է Հայոց Սիւրբեալ համար, որ կարողացաւ
կարեւոր ծառայութիւն մատուցանելով համակրութեան
սպարդոյ մի ընծայել այն մեծ և հզօր երկրին, որոյ գալ-
ստն կը կրէ Չերք վեհափառութիւն, փառաբանելով զիւր
առաջ, ի ձեռն գերա, եղբոր մերոյ ի Յիտու Քրիստոս
Խաչակոյ եպիսկոպոսի, այն պատգամաբերութեան
պատմութիւնն, որով պատգամաբերեցաւ նա ի Հայկե-
լստան ի 1867 ամի, թէ ինչպէս թագաւորի ժողովրդն
տարկեալ անդղիական երկու տարիներ համար, որ
է ճշմարտագոյնում և յատուկ վեհ վերապահութեանց և
վստահոյ :

Երանի՜ թէ այն երկաթաբերութիւնն, որոյ ընծայումն
հաճեցաւ ընդունել Չերք վեհափառութիւն, կարող
լինէր շնորհ գտնել Չեր տոջն և յիշեցնել ու հուսատել
Չերայն անձնատու իրութիւնը, զոր ունի առ ձեռն համբոյն
սղոյն Հայոց, որ և իւր խոնարհ հովութիւն հետ միասին
կ'աղթէ առ Աստուած օրհնել ամենազնիւ Թագուհւոյն
Վիկտորիա, Գերդաստանն իւր թագաւորական և զտե-
րութիւն իւր բովանդակ :

Երուսաղէմ ի 15—3 Մարտի 1872

Չերք վեհափառութեան
ամենափառաւոր և անձնատու

ԵՍԱՅԻ

Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի :

Սուրբ Երեմիայի Արարաւ ամսագրոյն Մարտի
տետրակին մէջ հետեւեալ կը կարգադրէ .

Նորընտիր Առաջնորդ Հայոց
Հնչկաստանի եւ Պարսկաստանի :

Գերա. Գրիգորիս սրբազան եպիսկոպոս Յովհաննէս
եան Փիլիպպոսի կարգեցաւ ի պաշտօնառաջնորդութեան
վիճակին Ամենափրկչեան Ս. Խաչ վանոյ Նորջուղա-
յոս, այս է Հնչկաստանի և Պարսկաստանի :

Նորին Գերապետութեան ի Կարս քաղաք Շիրակոյ
և ի թեմս վիճակին իւրոյ տեղեւորսն զՉեր տոյն առաջնորդ-
ղութեան միջոցով իւր հօտին վերայ ցոյց տուած խնամք
և հոգաւորութիւն, խոշափանուց վերանորոգումն և բա-
րեկարգութիւնն, նաև զարդացաւ յառաջադիմութեան
անխնջ ջանքը տարաբն. զոյութեան արժանի են, որովք
և ժողովրդեան համակրութիւնն առ ինքն գրաւած էր .
բայց յինչ և ինչ պատճառս յանցելուն կամովին հրաժա-
րելով իւր վիճակին ի Պոլսոյ ուղղակի գիւղաց առ վեհա .
Հայրապետն ի մարտնչութիւն մայր աթոռոյս :

Իսկ ամսոյս սկիզբներում վստահանալով Հնչկաստանի
և Պարսկաստանի վիճակաց առաջնորդ Մովսէս արքե-
պիսկոպոս արժան գտնել վեհա. կամովին նշանակել
զնա ի տեղի հանգուցիւն, և յառաջիկայ ասորիւ ամսոյ
սկիզբներում պիտի մեկնի աստի երթալ ի Սպահան :

Սրբ գերա. Գրիգորիս եպիսկոպոսի անցեալ պաշտո-
նին մէջ ցոյց տուած ժաշկան և արթն զործունէութիւնն

քնն գրաւական կրճատման յառաջիկայ պաշտօնին մէջ
ունենալով վարմանց և ընթացիկ և անընչաւ եմք՝ զի նո-
րին ուսումնասէր՝ բարեկիրթ և եռանդուն զգայմանց
ազգայնական արդեանց և ջանքի մասին գոհակարէ լինին
մեր օրինակ ազգայինք մեր ի Հնչկաստան և ի Պարսկաս-
տան և իւրեանց վաղեմի տրտունջը և զգոհութիւնը
պիտի վերաբերուին յարաբերութիւն և միմիկարութիւն :

Եւ քան թէ ընդունին կրճատման իւր Երաբարայն այս
անկախութեանց, զորն հիմնաւոր կը համարենք քանզի
զերա. տէր Գրիգորիս նորընտիր Ս. Առաջնորդին
ազգայնական բարեխնամ զգայմանքը և գործունէայ
ժաշկանութիւնը, իսկ հիմնութիւնը և կենդանադիմումն
թիւնը յայտնի են մեզ ի վաղուց անտի. ուստի իւր
պաշտօնին մեծ գոհակարութիւնն ըր զիտնալով հան-
գերձ, յուսմամբ թէ պիտի յաջողի բարեկարգութիւնը
կարելի եղածին չափ, մեծանել Նորջուղայոս վանուց
մէջ և քրիստոնէական եղբայրութիւնը որ ա-
մենագոյն արդարաբար, զի թէ անհետ եղած է, պիտի
կրնայ վերահաստատել Հնչկաստանի և Նորջուղայոս
աշխարհականաց ու կրեականաց մէջ : Ինչպէս վերը
ըսինք, ամենագոյն արդարաբար իւր մէջ է այս .
բայց մեծ է զորութիւնն Քրիստոսի, և որ յուսայ ի
Տէր մի՜ ամաչեցի յարեալսն :

ՄԱՀԱՊԱՅԻ

Կանխահայ ցատակ մահ մի ի սուր տխրութեան
համակց քաղաքիս հայազգի հասարակութիւնը :
Դառահիսարի երեւելի Հայ գերդաստաններէն Քիւր-
ճուլ մեծարդոյ Աւետիս աղան, որ քանի մը տարիէ
ի վեր առեալական գործքով ի վերջին մէջ հաստատած
էր իւր բնակութիւնը, ամսոյս Տիւն երեկոյն առ Ես-
տուած փոխեցաւ ի հասակի երիտասարդութեան
Յիւլի վր ժօն կողում ահագին հիւանդութեամբ, որուն
դէմ ի գործ դրուած բժշկական դարմանները՝ դժ-
բաղդաբար, անօգուտ եղան :

Ի ծակից խանդակով, հայր գորովի և բարեկամ
հաւատարմ, Աւետիս աղան սիրելի եղած էր ամենուն
իւր բարեսիրտութեամբ և իւր քաղցր բնաւորութեամբ :

Հանդուցելոյ յուղարկաւորութեան հանդէսը հե-
տեւալ օրը մեծ փառաւորութեամբ և ուղեկցութեամբ
խուռն բազմութեան կատարուեցաւ :

Վերջապէս Հակահաստեան մեր համազգի կաթո-
լիկները, կամ Երեւելեան Հայ կաթոլիկները յաջողե-
ցան, արտօնութիւն ստանալով Բարձրագոյն Դաշնէն
Պատրիարք մի ընտրել քուէարկութեամբ որուն չու-
ղեցին մասնակից լինել Հաստեան կաթոլիկները,
որք սակաւութիւն են ի Կ. Պոլսի :

Բուէից թիւը՝ ըսածնուս նայելով, 1200 էր, և
1193 քուէիւք՝ Տիւրքանակերայի Բիւրէլեան գերա .
տէր Զօհան եպիսկոպոսը ընտրուեցաւ և կարգեցաւ
Պատրիարք Երեւելեան Հայ ժողովրդեան :

Այս կերպիւ մեր դժբաղդ Հայ ազգը ի 4 մասունս
բաժնուած պիտի լինի, այսինքն բուն Հայք կամ պար-
զպէս Հայք, Երեւելեան կաթոլիկ Հայք, Հաստեան
կամ պարսկական Հայք, և բողոքական կամ Աւետա-
բանական Հայք :

Կըլեմէք թէ Հայոց այս վերջին մասին կրօնական
սկզբունքը յառաջադիմելու վերայ է նոյն իսկ մեր
ազգային մի քանի հաստատութեանց մէջ թղլտուու-
թեամբ կամ անհաղութեամբ հոգեւոր օգնուց ունեց-
ուստի այս եղելութեան քննութեան վերայ Պոլսոյ
Կրօնական ժողովոյն ծանր ուղադրութիւնը և մեր
վեհա. սրբազնագոյն կաթոլիկոսին ծայրագոյն հսկո-
ղութիւնը հրաւիրել պարտք կը համարենք մեզ :

Կ. Պոլսոյ Փաշա լրագրոյն Մայիսի 6 թուոյն
մէջ հետեւեալ ազգային ծանր լուրերը կը կարգադրէ :

“Այս շաբթու Ս. Պատրիարք Զօր կողմանէ հետա-
գիր մը գացեր է Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքին :
Կըլեմէք թէ կառաջարկուի թղլտալ Լատինաց
պատարագ մատուցանել սուրբ Յակոբայ տաճարին
մէջ, զոր Երուսաղէմայ Ս. Պատրիարքը արդիւնց ա-

մն ճիշդ ու ջանք թափելով” :

—“Այս կաթոլիկոսին կողմանէ այս շաբթու երկար
հետադիւր մը եկաւ ի պատրիարքարան : Այս կաթո-
լիկոսը դարձեալ մեծ գոհակարութիւն կը յայտնէ իրեն
դէմ եղած հակակրօնեան շրջաններէ և հալածանաց
համար, և հետեւաբար իւր վաւերացման կայսերական
հրովարտակին ժամ յառաջ զրկուելու կը պահանջէ :
Ի վերջոյ կը յայտնէ թէ Միւսոնի օրհնութեան հա-
մար պատրաստութիւն կը տեսնէ” :

—“Կըլեմէք թէ բարձրա. Մեծ Նշարդոսը մեր
Պատրիարքարանի կողմանէ իրեն մատուցեալ դաւա-
նական հարստահարութեանց Տեղեկալ իւր կուտակա-
լաց ուղղելով, հրամայեր է որ պէտք եղած միջոց-
ներն ձեռք առնուին՝ նշանակեալ անտեղութեանց
առաջին աստիճան համար, և թէ ստոյղ են :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ստանալակարութիւն Տեառն Սիւրբեալի
Ստորոց Պատրիարքի՝ հանգալ ի հնազանդ գրեպոսի :

Այս հատարբարական ընտիր Տեառնալակարութիւնը
առաջին անգամն է որ ի ըստ կընծայուի, շնորհիւ ամեն
նապաստիւ տիր Եսայի Ս. Պատրիարքին Երուսաղէմայ
ի տարանի սրբոց Յակոբեանց :

Յիւլեալ պատմութիւնը խիստ պատուական և ընդար-
ձակ ծանօթութիւններ ունի, զորն Երուսաղէմէն գոր-
ծող գրողէն ու խառնարայ պրոպագանդիստ, աշխա-
տարեալ է մեր բազմաճառ ուսումնական հայրենա-
կից՝ Տ. Հ. Թ. Սալաւանեանց պատուելին, որ ի իւր
զուժ ամաց հետ ի Ս. Երուսաղէմ կըրնակի հանդերձ
իւր ընտանեօր :

Այս պատմութեան մէջ կը տեսնուի Կաթոլիկոսի մե-
ծահարուստ Հայ վաճառական պարսն Սիւրբ Արղաւա-
նի վիճակը պատկերը. որուն նուիրեալ է մատենիս
տղապարտութիւնը հետեւեալ կերպիւ :

Ի Յիւստակ

Մեծահարուստ ամեն Արղաւեան որ ի Հնչկիս, նուր
ը զերամեծար և աղնուական պարսն Սիւրբ Յ. Արղա-
ւայ, շնորհապարտ և յարգական պարսն մերոյ :

Առաքելական աթոռոյս Երուսաղէմի Պատրիարք
ԵՍԱՅԻ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՍ

—“Մի և նոյն Տեառնալակարութիւնը տղաւած է նաև
սրբոց Յակոբեանց տարանին մէջ, տարբեր զրեպոսի
հանգալ և առանց ընդարձակ ծանօթութեանց :

Կըլեմէք թէ պատմութեան սուրբ Յակոբայ վանուց և
Երուսաղէմաւորն Կ. Պոլսոյ : Առաջնայն գիրք՝ 16
ղաւթ է. իսկ երկրորդին՝ 12 զարուշ :

ՀՍԱՆԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Ուրաւալ 268 երեսներէ բաղկացեալ գիրք մըն է,
շարադրեալ ուսումնական եւ ազգային գործոց հմուտ
տնօն մի, որ իւր իսկական անունը Վրոյն կեղծ ան-
ունան երբեք սքողել արժան համարած է : Այս ան-
մակերբ, որ Կ. Պոլսից գրուած կըրնամարին, ազ-
գային այժմեան զանազան խնդրոց վրայօք պատուա-
կան խորհրդածութիւններ եւ ուրիշ այլեայլ տեղե-
կութիւններ կը պարունակեն, զորս ուղադրութեամբ
կարգադրեալ արժանի կըրտանք, մանաւանդ Հնչկաս-
տանի մեր համագործ եղբարց համար, որք բաւական
տեղեկութիւն չունին Թուրքաստանի Հայոց ազգային
գործոց վերայ :

Յիւլեալ աշխարհաբար մատենաց տպեալ է ի Ըդ-
միւնիսի՝ գործարանի Տեառնեան, եւ ի օգտակար
խորհրդածութեամբ Զառաջաբան մի կըրտարանակի .
զոր մտադիր ենք Առաջնորդ յաջորդ մեկ բուռով
հրատարակել : Կըլեմէք թէ տպարանի Տեառնեան
15 դուրոյն հատը :

ՆՐԵՐ ՀՐԱՅԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Աղիքաւոր Տեառնայն այս հետարբարաւոր պատ-
մական վեպը՝ որ երբ հատորէ բաղկացեալ պիտի լի-
նի, ի գաղղիարեան աշխարհաբար հայերէնի բարգ-
մանուած է աշխատասիրութեամբ Պ. Մ. Մամուրեան
պատուելոյն : Առաջին հատորը արդէն ի յոյս ցն-
ժայուած է, եւ երկրորդը՝ որ ուրաւալ 271 երեսէ կը-
բաղկանայ, այս շաբթու հրատարակուեցաւ :

Ամբողջ գործոյն բաժանորդութեան գին՝ 40 դու-
րոյն է կանխիկ վճարելի. իսկ մի մի հատոր առնողը
15 դուրոյն պիտի վճարէ խրաբանցիւրայն համար :

ՔԱՆԱԶԱՆ ԵՄԻՐԻՆ

Չմիռնիս, 20 Մայիս:

Յայտնի է թէ քաղաքիս ողջամիտ և խաղաղասէր բնակիչք ամեն կերպիւ իրենց խորին երախտադիտութիւնը յայտնեցին մեր վսեմաւ ընդհանուր կառավարչին վասն իւր գործունեայ և խոհական խնամոց, որով յաջողեցաւ խորհրդի անդորրութիւնը և աղաչութիւնը նը անհետ պահելու յատկին շարժութիւնը ընդդէմ Հրէից պատահած ցաւալի և վտանգաւոր խոռովութեց մէջ: Կըլեմէթ թէ բարձրաւ Սեփ—Եղարկոսը՝ ի մանաւով խորին վսեմութեան այս լուրջ և խաղաղարար ընթացքը՝ բարեհաճեր է իւր շնորհակալութիւնը յայտնելու նմա՝ յանուն կայսերական կառավարութեան:

— Կըլեմէթ մէջ Հրէից դէմ մօտեցաւ անդի ունեցած հալածանքը անտարբեր աչօք չնկատուեցան իւրոպիոյ մեծ տէրութիւններէն: Հեռագիրը կը ծանուցանէ մեզ թէ այս ցաւալի հալածանաց վերադարձը արդիւնէն և արդարութիւնը ի գործ դնելու համար՝ շարունակ բանախօսութիւններ կը լինին ի մէջ Լոնտոնի, Վերսայլի և Վէնայի դաշնաց մէկ կողմէն և Գերմանիոյ կառավարութեան միւս կողմէն:

— Ընդդէմ է Գերմանիոյ Հրէայք ստորագրութիւններ քայլեր են ի նպաստ իրենց աղքատ հաւատակցաց Կըլեմէթի, որք միասնեցան վերջին հալածանքներէն:

— Գիտե՛ք արժան է որ Պոլսոյ մէջ գրեթէ 2 1/2 ժամ բայակայ՝ լիճ մը կը գտնուի, որ թուրքերէն Քալիֆէօլ կը կոչուի և հնագէտք կը սեն՝ թէ դիցաբանութեան մէջ յիշատակուած Տանտալոսի լիճն է: Ըստ մօտ եղած բլուր մի քանի մը շարժ յատմէ կործանուելով կամ լաւ ևս է ասել քիչ մը խորանուրդով, խօսք մի տարածուեցաւ քաղաքիս հասարակութեան մէջ թէ հրաբուխ մի գոյանալու վրայ է, և թէ Տանտալոսի ջուրերը աներեւոյթ լինելով, նոր լիճ մի կազմուել է Եփրատ—Եփրատ կոչուած գեղը, որ բաւական հեռու է: Հասկնալով ինչն է, ի մեծ վախ բազմաց, թէ յիշեալ լիճէն հրային հեղանիւթ (լավա) հոսելով, կը յառաջանայ դէպ ի գիւղական բնակութիւնս, և թէ նոյն հեղանիւթէն այրած գիւղի մի գտնուել է և այլն և այլն:

Երբորդ կը համարիմք զընդհանրութեան մէջ երկու դալի խօսքերը ամենին հիմնաւոր չեն, ինչպէս որ կը հաստատեն դիտական անձինք, որք նոյն կողմերը երթալով յիշեալ գեղերը անձամբ քննելին:

— Կայսերական բարձրագոյն հրովարտական հեռահալ պաշտօնաբաշխութիւնը և փոփոխութիւնը եղան:

Սալֆէթ փաշան, որ բարեկարգութեանց իսլամ հաթի յանձնաժողովին նախագահ էր, Սեփ—Եղարկոսի խորհրդական կարգեցաւ, և Տէրփիլ փաշան՝ որ հասարակաց կրթութեան վերաբերուէր, յիշեալ յանձնաժողովին նախագահ անուանեցաւ, և իսկ Հասարակաց կրթութեան վերաբերուէր Սեփ—Եղարկոսի վէֆէթէֆէն յանձնուեցաւ:

Վաճան էֆէնտին՝ բարեկարգութեանց յանձնաժողովին անդամ անուանեցաւ, Սեփ—Եղարկոսի կոչուած կայսերական վարժարանին տնօրէնութեան պաշտօնին իւր վերայ պահելով:

Խուրշիտ փաշան՝ Սեփ—Եղարկոսի ընդհանուր կառավարիչ կարգեցաւ, Գաղաթիոյ կուսակալութիւնը՝ Կուսթէթ փաշային, և Սեփ—Եղարկոսի կուսակալութիւնը՝ Եղարկոսի փաշային յանձնուեցաւ:

Տառնան Զարութիւն էֆէնտին Լնտաւաց խորհրդային նախագահ կարգեցաւ, իւր նախկին պաշտօնը պահելով, որ է Եփրատի ճեղքի տնօրէնութիւնը:

— Կ. Պոլսոյ Լ. Սեփ—Եղարկոսի կոչուած գաղղիներէն օրագիրը յիշեալ հայկազուն էֆէնտինին նոր պաշտօնը յիշատակելէ ետեւ, այսպէս կը յաւելցնէ. «Սոյն(1) երիտասարդ պաշտօնատարին մինչև ցարդ վարած պաշտօններուն վերայ, որոց մէջ ինքը միշտ նշանաւոր հանդիսացած է, մի քանի խօսք պիտի ընծայ:

«Տառնան էֆէնտին» նախ կայսերական գործակալի քարտուղար եղած է 1857ին ի Պոլսոյ զրկուած համադրային մասնաժողովին: Կայսերական տեսուչ ի Ռուսիոյ՝ հանգուցեալ Քարդըղի Սեփ—Եղարկոսի փաշային հետ, որ նոյն ժամանակ Սեփ—Եղարկոսի էր: Լնտաւաց քարտուղար Օսմանեան դեսպանատան ի Բաղդադ: Տառնանի գործակատար այնպիսի ժամանակի մը մէջ՝ ուր իսկապէս խնդիրներ կային

(1) Այս յօդուածոյն բարգմանութիւնը Ս. Քիւրճեանի փոփոխութիւններով:

Իրան և թիւլէրի արքունեաց մէջ, և վերջերս Պետական խորհրդոյ անդամ, ուր ամենակարեւոր օրինակ խորհրդութեանը մասնակից եղած է:

«Խորհրդայն տնտեսները ազատութեամբ երաշխաւորութիւն են մեզ համար՝ որ անտառաց տնտեսութիւնը յառաջագործութեան ու բարեօրոյնման մէջ պիտի յարատեւէ:

— Կայսերական երկրորդ հրովարտական միջոցաւ Զարութիւն էֆէնտին տնտեսութեան գանձուց պաշտօնէն խորհրդական անուանեցաւ, Լնտաւաց խորհրդային վերադարձութիւնն էս իւր վերայ պահելով: Լնտաւաց քարտուղար Սեփ—Եղարկոսի անալիս աստիճանը շնորհուեցաւ Կարին Վսեմութեանը:

Սաքըզ Զոհանէս էֆէնտին՝ Լնտաւաց Դեփտէի տնօրէն և բարեկարգութեանց յանձնաժողովին անդամ անուանեցաւ և իւր աստիճանը պաշտօնը՝ այսինքն վեցերորդ շրջանակի քաղաքապետական խորհրդային նախագահութիւնը Սեփ—Եղարկոսի յանձնուեցաւ:

— Օղոստափառ Սուլթանը հաճեցաւ Պալայի աստիճանը շնորհելու արքունի ճարտարապետ Պալանի Սարգիս—Պէլիին:

— Կըլեմէթ թէ Եղարկոսի բարձրաւ խնդիրները ամառայն 10ին Սահրուսա շրջանաւոր հասեր է ի Պոլսի օգտագործութեան համար:

— Կ. Պոլսոյ Լ. Սեփ—Եղարկոսի անդղարներն իրագործող հրատարակութիւնը՝ բարձրագոյն հրամանաւ, գաղափարեցաւ երեք ամսուան համար:

— Պաղէստինի Զոյն կաթողիկոսը՝ մեծապէս գայթակղելով Պալային անխաղաղութեան նորահալ նոր վարդապետութեան վերայ, մօտեցաւ աղքատագիր մի յուղարկած են Եղարկոսի Զոյն Սեփ—Եղարկոսի տին, աղաչելով զԵրկրի Սրբազնութիւնը որ դարձեալ ընդունի զիրենք ի ծոց իրենց հայրենի օրթոսքս Ս. Եղարկոսի: Երբեք զժողովարար իրենց նախահաբը բաժնուեցան, կրսն, այնպիսի պատճառայ համար, որք տեղի չուրին այժմ:

Զիշեալ աղքատագիրն օրինակը, որ երկար է, այս օրերս կարդացիրք Եղարկոսի Եղարկոսի և Եղարկոսի կողմէն Զոյն իրագործ մէջ:

Կաղաչելով զտուրք Զոյնին, որ լուսաւորած է Պաղէստինի Զոյն կաթողիկոսը, իւր աստուածային շնորհը պարգեւէ նաեւ մեր արեւելեան Հայ կաթողիկոսները և լուսաւորէ անոնց միտքը, որպէսզի իրենք ևս օրինակը վերադառնան ի ծոց Հայաստանեայց ուղղափառ Ս. Եղարկոսի, յորմէ զժողովարար բաժնուեցան իրենց նախահաբը՝ անհիմն պատճառներով:

— Երբեք տեղի չի վեր սաստիկ տաք կընէր, սակայն հինգշաբթի օրը քանի մը ժամ տեղատարափ անձրեւ զաւրով, օդը քիչ մը զովացաւ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Բաժնագիր կուղւի, և դիները բարձրացան Ընդդէմէն հասած յաջող լրոց պատճառաւ: Սոյն ժամանակ 520էն մինչև 540 զուրուշ վաճառեցաւ կենդինարը: Բարձրագոյն 490 մինչև 510 և Լոտան 470—480:

Լեփօնին այսօրուան արժէքը 147 զուրուշէ չէքին և այս դինով 60 կողովի չափ հասարակ աղբարը վաճառեցաւ, իսկ Պողոտաճի պատուական աֆիօնը 158 ծախուեցաւ: Կը հաստատեն թէ 700 կողովի չափ անվաճառ աղբարը կայ քաղաքիս մէջ: Լեփօնին նոր հունձէն, որ առատ կերելի, երկու կողով եկաւ:

Բեօքսոյան կուղւի, և այսօրուան արժէքը 280էն 300 զուրուշէ կենդինարը՝ ըստ տեսակին:

Փալամուտին վրայք Ընդդէմէն հասած լուրերը քիչ մը աղէկ են: Եւս շաբթու 11,000 կենդինար վաճառեցաւ 90էն 103 զուրուշ կենդինարը:

Ունարի բուրդը ինչեւէ հակամեղ կերելի, իսկ այսօրուան արժէքը 440—445 զուրուշէ կենդինարը:

Շէհրին հանդարտութեան մէջ կը գտնուի և միայն 26 քուրճ ընտիր տեսակ Շէհրի վաճառեցաւ այս շաբթու 23 1/2 զուրուշի օխան:

ՎԵՆՈՒՅՈՒՄ

LA VELOUTINE.

Լ. Ս. ՎԵՆՈՒՅՈՒՄ, կոչուած բրիճի փողին (բուտրա), որուն պատուականութիւնը կատարելապէս փորձուած է և անցնուած է շատ տարիներ ի վեր:

մարքասի կամ պիսիս անուանեալ տեսակ մի սպիտակ հանքով պատրաստուած ըլլալով, մարդոյ մօրոյն վերայ օգտակար ազդեցութիւն կընէ: Այս անուանեալ փողին՝ որ կալուս (եպիլոգա) է և քրեթ ամենեւին ազդի զտեսնուի, մարդոյ մարմնոյն բարձրութիւնն և անտեսարար կակոնքի մի կուտայ:

Այս պատուական փողին Փարիզի մէջ Լա Ֆէ կոչուած փողոցը Շ. Պար փոմատաճիին քով, իսկ ուրիշ քաղաքները ամեն փոմատաճիներու և Ֆրանկ սալիքներու քով կը գտնուի:

ԳԻՆԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

ԳԻՆԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

Մարդոյ ընդհանր գրութեան (փիլոսոփ) շատ յոգնած ըլլալով սոսկալի տես մըն է և զիջելուն ամենափոքրիկ շարժումը կամ զընդհանրութեան վրայէն է յոյժ: Վասն զի ուր գտնուելու է անոր դիմէ: — Միակ դեղը այս է. քիչ խմելու, զարեքուր, և սպիւն ընդհանր: և աւելի աղէկ կըլլայ որ բոլորեւն հեռանաւ անոնցմէ, և ամենին շտմաւ: Նմանապէս խաճվէ մի խմելու, և անտեղ թէթեթ թէթով (չայ) դո՛հ կըլլի: Կարելի եղածին չափ մօտեցաւ օդ մէջ ամեն գի իմ դեղը զհաստաբեր երեք կամ չորս հաւ կըլլէ շատ մի կեր և համեմունք (սալուս) հեռու կեցիր: Եթէ այս օգտակար կանոնները ճշգրտութեամբ ի գործ դնելու ըլլաւ, միտքը շուտով պիտի հանգստանայ, մարմնի աւելի պիտի ըլլայ պիտի մօտեցաւ թէ ընդհանրութեան ունեցար:

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆԻՔ ԵՄԻՐԻՆ
Այս գործարանաց վերաբերեալ ամեն հիւանդութեանց մէջ թէ կը կանգնէ չափէն աւելի զընդհանրութեան կամ լաւաւ չեն ըլլալ: Եթէ բարեկամ անապը երկամանց կը համարեն կամ թէ անոնց մէջ ցաւեր կը գոյանան մէջքին համապատասխանաճ մասը: Այս ամեն հիւանդութեանց ժամանակը պէտք է Զուրուշի դեղահաստաբեր անուան իսկ հրահանգը համաժամ և անոր սպեղանիով ընդհանրութեան վրայ կողմը անկողին մտնելու ժամանակը: Եթէ դարմանը անմիջական օգնութիւն մի պիտի մատուցանէ, այնինչ օրը զիջելու զոր տեղը գործածուած պիտի ըլլան:

ՍԵՄԻՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ
Որ և է դեղ մի չկրնար ստանալու գործութեանը նորոգել և աղէկանքը զայն շուտով ինչպէս այս դեղահաստաբեր որքան անապը խառնութեան կամ վառման կերակուրէ պատճառաւ բոլոր թէթեթութեան կըլլան և կը համարեն ի լեւրդ (սալուս) և անոր գործողութեանը կը կարգադրեն: Զիջելու ստանալու ծոցով (սալուս) դեղներու մէջ անմիջական անկողին վրայ մի անգ և լեւրդու ստանալու ամեն անկողին վրայ միշտ կը լեւրդէ:

ԲՈՒՐԳՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ
ՀԱՐԵԿԱՄԸ
ՀԱՐԵԿԱՄԸ
ՀԱՐԵԿԱՄԸ

Հիւանդութեան վերաբերեալ գործարանաց հիւանդութեանց ամեն անապը աւելի յաճախ կը պատահի և երբեմն աւելի վտանգաւոր է: Ասոց գործողութեանց անկարգ ընթացքին ասպինը շտմանքը կրնան միշտ կարգադրուի: Զուրուշի հաճախուր դեղահաստի միջոցաւ: Երբեք շուտով կը դարմանեն արեւն ու անոնց ժամանակը անապը ստանալու ծոցով (սալուս) և անոր սպեղանիով ընդհանրութեան վրայ կողմը անկողին մտնելու ժամանակը: Եթէ դարմանը անմիջական օգնութիւն մի պիտի մատուցանէ, այնինչ օրը զիջելու զոր տեղը գործածուած պիտի ըլլան:

ՏԵՄԻՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ
ՏԵՄԻՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ
ՏԵՄԻՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ
ՏԵՄԻՈՒՄ ԵՄԻՐԻՆ

Տեղադրութեան, թուրութեան և ընդհանրութեան դեղներու մէջ, որքան որ և է բնական կամ գերբնական չափազանցութեան յաճախ եղած են, այս դեղահաստից ալայլիւ և նորոգելու ներգործութեանը մեծապէս օգտակար է. քանզի մարդոց մէջ կը վերահաստատուի, մարմնին ամեն հիւանդութեանը կը կանխարգելէ, զիջելու դրութեան կը զօրացնէ, հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերջապէս անապը վրայ ձեւը կը բերէ:

Հուրուշի դեղահաստաբեր ամենին օգտակար դեղներն են հեռուեալ հիւանդութեանց համար:

Հիւանդութեան, թուրութեան և ընդհանրութեան դեղներու մէջ, որքան որ և է բնական կամ գերբնական չափազանցութեան յաճախ եղած են, այս դեղահաստից ալայլիւ և նորոգելու ներգործութեանը մեծապէս օգտակար է. քանզի մարդոց մէջ կը վերահաստատուի, մարմնին ամեն հիւանդութեանը կը կանխարգելէ, զիջելու դրութեան կը զօրացնէ, հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերջապէս անապը վրայ ձեւը կը բերէ:

Հիւանդութեան, թուրութեան և ընդհանրութեան դեղներու մէջ, որքան որ և է բնական կամ գերբնական չափազանցութեան յաճախ եղած են, այս դեղահաստից ալայլիւ և նորոգելու ներգործութեանը մեծապէս օգտակար է. քանզի մարդոց մէջ կը վերահաստատուի, մարմնին ամեն հիւանդութեանը կը կանխարգելէ, զիջելու դրութեան կը զօրացնէ, հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերջապէս անապը վրայ ձեւը կը բերէ:

Հիւանդութեան, թուրութեան և ընդհանրութեան դեղներու մէջ, որքան որ և է բնական կամ գերբնական չափազանցութեան յաճախ եղած են, այս դեղահաստից ալայլիւ և նորոգելու ներգործութեանը մեծապէս օգտակար է. քանզի մարդոց մէջ կը վերահաստատուի, մարմնին ամեն հիւանդութեանը կը կանխարգելէ, զիջելու դրութեան կը զօրացնէ, հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերջապէս անապը վրայ ձեւը կը բերէ: